

Regionalna konferencija o
Dobrom upravljanju, etici i transparentnosti na lokalnom nivou
03.-04. jun 2010. godine, Budva, Crna Gora

PREPORUKE ZA JAČANJE KVALITETA LOKALNOG UPRAVLJANJA

1. Na poziv Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, uz podršku Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju u Evropi i Savjeta Evrope, i u saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore, ministri, državni sekretari, visoki zvaničnici, lokalni izabrani predstavnici i njihove asocijacije u Jugoistočnoj Evropi, sastali su se u Budvi da razmotre napredak postignut u sprovođenju aktivnosti u oblasti borbe protiv korupcije i promovisanju javne etike, kako na regionalnom, tako i na lokalnom nivou.
2. Učesnici su razmijenili informacije i dobre prakse, napravili pregled sadašnje politike i dalje razmatrali mjere usmjerene ka unaprjeđivanju kvaliteta lokalne uprave, s posebnim naglaskom na transparentnost i etičko ponašanje u vršenju javnih poslova od strane svih učesnika.
3. Svi učesnici složili su se da je do sada postignut značajan napredak u pravcu podizanja – i prepoznavanja - etičkih standarda u javnim poslovima, da još uvijek postoji potreba za kontinuiranim političkim opredjeljenjem, odgovarajućim zakonskim mjerama i pomoći u njihovom sprovođenju na svim nivoima. Svi su se složili da su borba protiv korupcije, promocija etičkog ponašanja i čišćenje političkog načina života na lokalnom nivou dio ukupnih napora usmjerenih ka ostvarivanju strateškog cilja koji se odnosi na uspostavljanje dobrog demokratskog upravljanja na svim nivoima. Korupcija preusmjerava resurse, usmjerava građana dalje od političkog života, diskredituje institucije i podriva same temelje demokratije.
4. Prepoznato je da aktivnosti koje će se dalje preduzimati trebaju podrazumijevati uvođenje sistema upravljanja kvalitetom i da će te aktivnosti biti u okviru, i imati korist, od toga što su dio Strategije za inovacije i dobro upravljanje na lokalnom nivou Savjeta Evrope. Učesnici su se složili da je potrebno razmotriti adekvatne mogućnosti da Strategija bude usvojena i implementirana od strane država regiona, što podrazumijeva uključenost vlade i asocijacija opština, uz podršku međunarodne zajednice.
5. Učesnici su se složili oko sljedećih posebnih preporuka:

Za centralne vlasti

6. Obezbjediti postojanje jednostavnog i jedinstvenog pravnog okvira koji uređuje prava i obveze javnih službenika i lokalnih izabranih predstavnika, uključujući i odgovornost, garancije i zaštitu, naknade i radne uslove, nadzor, diskvalifikaciju, prestanak dužnosti i suspenziju.

7. Obezbjediti, u okviru sistema lokalne samouprave, postojanje sistema praćenja koji se odnosi na uspostavljanje i efikasnost sprovođenja mjera u borbi protiv korupcije, u saradnji sa NVO sektorom i medijima.
8. Obezbjediti uslove koji će omogućiti aktivno učešće građana u vršenju kontrole rada institucija na lokalnom nivou.
9. Podsticati, od strane lokalnih vlasti, usvajanje sistema menadžmenta rada koji će dopuniti i ojačati mjere borbe protiv korupcije.

Za sve opštine

10. Javno usvojiti politiku "nulte-tolerancije" na korupciju kao priznanje da etika lokalne samouprave ima direktan uticaj na obezbjeđenje dobrog upravljanja i da je to razlog zbog kojeg građani opravdano trebaju i očekivati.
11. Usvojiti Etički kodeks i osnovati Etički odbor u cilju davanja smjernica etičkoj lokalnoj upravi i pružanja čvrstog odgovora greškama u etičkom ponašanju.
12. Dopuniti politiku borbe protiv korupcije od strane upravljača sistema, kojima će se ohrabriti svi službenici i učesnici u tom procesu da pruže doprinos ostvarivanju opštinskih prioriteta i planova i dati smjernice i podsticaj službenicima u njihovom svakodnevnom radu.
13. Uspostaviti interni revizorski sistem u cilju savjetovanja o ispravnosti sistema, procesa i procedura, u cilju obavljanja provjere kako bi se utvrdila ispravnost rada, posebno ako je opis posla takav da je podložan korupciji, te kreirati Godišnje izvještaje naglašavajući unutrašnju reviziju, kao i rizike koje treba imati u vidu u toku daljeg upravljanja.
14. Razviti politike obučavanja i osposobljavanja usmjerene na jačanje kapaciteta lokalnih službenika i izabranih predstavnika o poznavanju i pridržavanju pravila koja uređuju prava i dužnosti službenika i lokalnih izabranih predstavnika.

Za asocijacije lokalnih vlasti

15. Uspostaviti Etički odbor ili komisiju za promovisanje etičke lokalne samouprave, pripremu odgovarajućih politika, nadzor nad posebnim programima i djelovanje kao posrednika u sporovima koji se odnose na ne-etičko ponašanje u opštinama.
16. Uspostaviti stručne kapacitete za podršku opštinama u pružanju dobre lokalne uprave, posebno preko programa razvoja kapaciteta, sistema menadžmenta rada, razmjenu najbolje prakse, modela i konsultantskih usluga.
17. Promovisati i omogućiti učešće lokalnih vlasti u međunarodnim istraživanjima i razmjeni najboljih praksi projekata dobrog upravljanja, transparentnosti i etike na lokalnom nivou.